

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 09 » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна політика в Україні»

для студентів

спеціальності	231 Соціальна робота (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	231.00.01 Соціальна робота (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	 (назва спеціалізації)

Київ – 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Соціальна політика в Україні		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	28
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	28	28
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – полягає у розвитку професійної компетентності студентів, сприяння у засвоєнні теоретичних знань, практичних умінь, формуванні високого рівня готовності до реалізації завдань соціальної політики та соціальної роботи з різними групами отримувачів соціальних послуг.

Завдання навчальної дисципліни:

- формувати мотивацію студентів до оволодіння знаннями щодо стану соціальної політики в Україні;
- сприяти засвоєнню студентами обсягу теоретичних знань щодо змісту соціальної політики;
- сприяти розвитку особистісних якостей студентів, необхідних для успішної практичної соціальної діяльності у сфері соціальної політики України.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота таких загальних та спеціальних компетентностей:

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- СК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- СК 22. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

3. Результати навчання за дисципліною:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Соціальна політика в Україні» забезпечує оволодіння такими програмовими результатами навчання:

- ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Загальні засади реалізації соціальної політики							
Тема 1. Сутність соціальної політики	6	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Основні напрямки здійснення соціальної політики	4	2	2	-	-	-	-
Тема 3. Правова та інституційна база соціальної політики	6	2	4	-	-	-	-
Самостійна робота 1. Загальні засади реалізації соціальної політики	14	-	-	-	-	-	14
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	10	-	-	-	14

Модуль 2. Зміст сучасної соціальної політики							
Тема 4. Діяльність Міністерства соціальної політики України	6	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Соціальна політика основних світових структур	6	2	4	-	-	-	-
Самостійна робота 2. Зміст сучасної соціальної політики	14	-	-	-	-	-	14
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	8				14
Модуль 3. Соціальна сімейна політика в Україні							
Тема 6. Концептуальні основи сімейної політики	6	2	4	-	-	-	-
Тема 7. Напрямки та механізми реалізації державної сімейної політики в Україні	6	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Моделі сімейної політики	4	2	2	-	-	-	-
Самостійна робота 3. Соціальна сімейна політика в Україні	14	-	-	-	-	-	14
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	10	-	-	-	14
Модуль 4. Соціальна молодіжна політика в Україні							
Тема 9. Сутність соціальної молодіжної політики в Україні	6	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні	8	2	4	-	-	-	-
Самостійна робота 4. Соціальна молодіжна політика в Україні	14	-	-	-	-	-	14
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	8	-	-	-	14
Усього	120	20	36	-	-	-	56

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади реалізації соціальної політики

Тема 1. Сутність соціальної політики (2 год.)

Поняття, сутність і предмет соціальної політики. Мета, завдання та функції соціальної політики. Об'єкт та суб'єкт соціальної політики. Соціальні механізми вирішення соціальних проблем. Фінансування соціальної політики.

Основні поняття: соціальна політика, предмет, об'єкт, суб'єкт, взаємна допомога, благодійна, філантропічна діяльність, соціальна допомога, соціальне страхування, соціальне забезпечення, фінансування.

Семінарське заняття 1. Історичні аспекти формування соціальної політики (2 год.)

Семінарське заняття 2. Суб'єкти та принципи реалізації соціальної політики в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 6

Додаткові: 1, 5

Тема 2. Основні напрямки здійснення соціальної політики (2 год.)

Зміст соціальної політики. Напрямки соціальної політики країни. Регіональні аспекти соціальної політики. Умови реалізації соціальної політики.

Основні поняття: соціальна політика, соціальний захист, адресність соціальних виплат, замовний принцип соціальної політики, муніципалізація соціальної політики, об'єктивні, суб'єктивні умови.

Семінарське заняття 3. Світовий досвід моделей соціальної політики та їх можливість використання в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 6

Додаткові: 1, 4

Тема 3. Правова та інституційна база соціальної політики (2 год.)

Правова база соціальної політики. Інституційна база соціальної політики. Інструменти соціальної політики: їх характеристика і використання.

Основні поняття: міжнародні угоди, пакти, хартії, Конституція України, кодекси, окремі законодавчі акти, підзаконні акти, інструкції, соціальна робота, соціальне страхування, соціальне забезпечення

Семінарське заняття 4-5. Нормативно-правова база соціальної політики в Україні (4 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 6

Додаткові: 5, 7, 8

Модуль 2. Зміст сучасної соціальної політики

Тема 4. Діяльність Міністерства соціальної політики України (2 год.)

Положення про Міністерство соціальної політики України. Структура апарату Міністерства соціальної політики України. Пріоритети Міністерства. Громадська рада. Консультації з громадськістю. Напрямки діяльності. Міжнародна діяльність.

Основні поняття: соціальна політика, Міністерство соціальної політики, соціальні гарантії, соціальні послуги, отримувачі соціальних послуг, консультації, міжнародна діяльність.

Семінарське заняття 6. Напрямки діяльності Міністерства соціальної політики України (2 год.)

Семінарське заняття 7. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 6

Додаткові: 1, 5

Тема 5. Соціальна політика основних світових структур (2 год.)

Соціальна політика світових структур. Організація Об'єднаних Націй як суб'єкт міжнародної соціальної політики. Принципи та особливості діяльності спеціалізованих міжнародних організацій. Засоби формування соціальної політики міжнародними організаціями.

Основні поняття: міжнародні організації, Світовий банк, Міжнародна організація праці, Організація Об'єднаних Націй, Економічна і Соціальна Рада, Всесвітня організація охорони здоров'я, спеціалізовані міжнародні організації, засоби формування.

Семінарське заняття 8. Соціальне страхування як механізм реалізації соціальної політики (2 год.)

Семінарське заняття 9. Система соціальної допомоги в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 3

Додаткові: 1, 5, 9

Модуль 3. Соціальна сімейна політика в Україні

Тема 6. Концептуальні основи сімейної політики (2 год.)

Поняття та сутність сімейної політики. Класифікація основних підходів до сімейної політики у розвинутих країнах. Мета та завдання сімейної політики. Традиційні та сучасні компоненти сімейної політики. Принципи державної сімейної політики.

Основні поняття: сімейна політика, сучасна сімейна політика, державна сімейна політика, сімейна політика соціальної держави, про сімейний підхід, про традиційний підхід, про егалітарний підхід, про сімейний неінтервенціоністський підхід, принцип, функції сімейної політики.

Семінарське заняття 10. Особливості формування та реалізації державної сімейної політики в Україні (2 год.)

Семінарське заняття 11. Суб'єкти забезпечення державної сімейної політики в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 7, 8

Тема 7. Напрямки та механізми реалізації державної сімейної політики в Україні (2 год.)

Напрямки державної сімейної політики в Україні. Заходи забезпечення державної сімейної політики в Україні (дозвільного, попереджувального (превентивного), контрольного, стимулюючого, поновлювального (відтворювального), заборонного характеру). Механізм реалізації основних засад державної сімейної політики.

Основні поняття: державна сімейна політика, заходи сімейної політики, політико-організаційний напрям, демографічний напрям, економічний напрям, соціальний напрям, інформаційний напрям, культурно-просвітницький напрям, механізм, адміністративно-правові форми.

Семінарське заняття 12-13. Конституційні засади державної сімейної політики в Україні (4 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 4

Додаткові: 7, 8

Тема 8. Моделі сімейної політики (2 год.)

Типи сімейної політики: експліцитна, імпліцитна, негативна. Класифікація типів сімейної політики в розвинутих країнах (Г. Еспін-Андерсен). Моделі сімейної політики запропоновані А. Готьє. Класифікація моделей сімейної політики за Арлі Хошильд.

Основні поняття: сімейна політика, типи сімейної політики, моделі сімейної політики, експліцитна сімейна політика, імпліцитна сімейна політика, негативна сімейна політика, соціал-демократичний тип, консервативний тип, південно-європейський тип, ліберальний тип, просімейна / пронаталістська модель, протрадиційна модель, проегалітарна модель, просімейна модель невтручання з боку держави.

Семінарське заняття 14. Особливості сімейної політики в зарубіжних країнах (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 4, 5

Додаткові: 8

Модуль 4. Соціальна молодіжна політика в Україні

Тема 9. Сутність соціальної молодіжної політики в Україні (2 год.)

Поняття соціальної молодіжної політики в Україні. Мета та завдання молодіжної політики. Елементи молодіжної політики як соціально-державного явища. Основні принципи державної молодіжної політики.

Основні поняття: молодіжна політика, державна молодіжна політика, соціальна молодіжна політика, правові норми, корпоративні норми, політичні традиції та звичаї, політичні принципи, моральні норми політичного життя, політичний процес, режим молодіжної політики.

Семінарське заняття 15. Становлення та розвиток державної молодіжної політики в Україні (2 год.)

Семінарське заняття 16. Об'єкти та суб'єкти молодіжної політики в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2

Додаткові: 2, 3, 4

Тема 10. Особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні (2 год.)

Умови реалізації державної молодіжної політики в Україні. Напрямки державної молодіжної політики в Україні. Засоби реалізації молодіжної політики в Україні.

Основні поняття: державна молодіжна політика, механізми реалізації

державної молодіжної політики, правовий та організаційно-економічний механізми, соціально-економічна підтримка, молоді сім'ї, інтелектуальний розвиток, патріотичне виховання, профілактика, громадські об'єднання, правовий захист, інформаційне забезпечення.

Семінарське заняття 17. Нормативно-правове забезпечення соціальної молодіжної політики (2 год.)

Семінарське заняття 18. Механізми формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2

Додаткові: 2, 6, 9

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	5	5	4	4	5	5	4	4
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	5	50	4	40	5	50	4	40
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	88	-	76	-	88	-	76
Максимальна кількість балів: 328									
328:100=3,28. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:3,28= загальна кількість балів.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Усі завдання виконуються у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Загальні засади реалізації соціальної політики

На основі теоретичних знань щодо реалізації соціальної політики в Україні та соціальної роботи з різними групами отримувачів соціальних послуг,

визначати переваги та недоліки існуючих механізмів соціальної політики в Україні.

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи від 2 до 3 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

5 білів з них за:

- відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність – 2;

- відсутність помилок – 1;

- обсяг виконання завдань роботи – 1;

- оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) – 1.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3

Додаткові: 3, 4, 5, 6

Самостійна робота 2. Зміст сучасної соціальної політики

Проаналізувати діяльність спеціалізованих міжнародних організацій та визначити їх завдання, принципи та особливості діяльності.

Заповнити таблицю

<i>Назва міжнародної організації</i>	<i>Завдання</i>	<i>Принципи</i>	<i>Особливості діяльності</i>

Критерії оцінювання:

5 білів з них за:

- відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність – 2;

- відсутність помилок – 1;

- обсяг виконання завдань роботи – 1;

- оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) – 1.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3

Додаткові: 3, 4, 5, 6

Самостійна робота 3. Соціальна сімейна політика в Україні

На основі теоретичних знань щодо змісту соціальної сімейної політики в Україні визначити особливості та специфіку роботи суб'єктів сімейної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях (16 год.).

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи від 3 до 5 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

5 балів з них за:

- відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність – 2;
- відсутність помилок – 1;
- обсяг виконання завдань роботи – 1;
- оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) – 1.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3

Додаткові: 3, 4, 5, 6

Самостійна робота 4. Соціальна молодіжна політика в Україні

Скласти банк фондів (державних та комерційних), які здійснюють фінансування державної молодіжної політики в Україні. Визначити сфери державної молодіжної політики, які фінансуються даними фондами. Проаналізувати соціальні молодіжні програми, які фінансуються визначеними фондами.

Вимоги до оформлення:

Обсяг роботи 2 сторінки набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

5 балів з них за:

- відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність – 2;
- відсутність помилок – 1;
- обсяг виконання завдань роботи – 1;
- оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) – 1.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2

Додаткові: 1, 2, 3

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування в електронному курсі.

Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- Із вибором декількох правильних відповідей;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання – залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю – не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год., з них 20 год. – лекції, 36 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 56 год., модульний контроль - 8 год.

М	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV
	Загальні засади реалізації соціальної політики	Зміст сучасної соціальної політики	Соціальна сімейна політика в Україні	Соціальна молодіжна політика в Україні
К. б	88 балів	76 балів	88 балів	76 балів
Л	3 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	2 (1 бал)
Теми лекцій	1. Сутність соціальної політики. 2. Основні напрямки здійснення соціальної політики. 3. Правова та інституційна база соціальної політики	1. Діяльність Міністерства соціальної політики України. 2. Соціальна політика основних світових структур.	1. Концептуальні основи сімейної політики. 2. Напрямки та механізми реалізації державної сімейної політики в Україні. 3. Моделі сімейної політики.	1. Сутність соціальної молодіжної політики в Україні. 2. Особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні.
Теми семінарських	1. Історичні аспекти формування соціальної політики. 2. Суб'єкти та принципи реалізації соціальної політики в Україні. 3. Світовий досвід моделей соціальної політики та їх можливість використання в Україні. 4-5. Нормативно-правова база соціальної політики в Україні. (55 балів)	1. Напрямки діяльності Міністерства соціальної політики України. 2. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. 3. Соціальне страхування як механізм реалізації соціальної політики. 4. Система соціальної допомоги в Україні. (44 бали)	1. Особливості формування та реалізації державної сімейної політики в Україні. 2. Суб'єкти забезпечення державної сімейної політики в Україні. 3-4. Конституційні засади державної сімейної політики в Україні. 5. Особливості сімейної політики в зарубіжних країнах. (55 балів)	1. Становлення та розвиток державної молодіжної політики в Україні. 2. Об'єкти та суб'єкти молодіжної політики в Україні. 3. Нормативно-правове забезпечення соціальної молодіжної політики. 4. Механізми формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні. (44 бали)
СР	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
МКР	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
	Розрахунок	328:100=3,28. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:3,28= загальна кількість балів.		

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Гавловська А. О. Правовий механізм формування та реалізації державних молодіжних програм: теоретично-правові аспекти : дис. ... канд. пед. наук : 12.00.01. Запоріжжя, 2016. 269 с.
2. Молодіжна політика та молодіжна робота : матеріали ІІ міжрегіональної наук.-практ. конф., 14 грудня 2017 р., м. Дніпро / заг. ред. Є. І. Бородіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 114 с.
3. Навчально-методичний посібник для проведення занять з дисципліни «Соціальна політика» / авт.-упор.: Л. А. Чекаль. Київ : 2021. 172 с.
4. Сімейна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., 04 квітня 2018 р., м. Київ / ред. кол.: І. Г. Губеладзе та ін. Київ. 2018. 188 с.
5. Сітнік С. П. Державна сімейна політика: міжнародний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25 (2). С.120–123.
6. Ярошенко А. О., Семигіна Т. В., Сушицька Н. В. Історія та теорія соціальної політики України : навч. посібн. / за ред. А. О. Ярошенко. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 289 с.

Додаткова

1. Бондаренко С. М., Бугас Н. В. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. С. 1–6.
2. Гавловська А. О. Етапи та елементи молодіжної політики: теоретично-прикладний вимір. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2015. Вип. 14(1). С. 74–78.
3. Пеша І. В. Обґрунтування напрямів та завдань молодіжної роботи на рівні територіальної громади. *Державне управління*. 2020. С. 155–160. doi: 10.32702/2306-6814.2020.19—20.155
4. Пеша І. В. Напрями та завдання молодіжної політики на рівні територіальної громади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 3(42). С. 98–103.
5. Положення про Міністерство соціальної політики України : Постанова Кабінет Міністрів України від від 17.06. 2015 р. № 423 / Відомості Верховної Ради України. Дата оновлення: 12.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.08.2022).
6. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення: 16.07.2022).
7. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001р. № 2558-III / Відомості Верховної Ради України. Дата оновлення: 15.12.2021 р., URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text> (дата звернення: 25.07.2022).
8. Про Концепцію державної сімейної політики : Постанова Верховної Ради України від 17.09.1999 р. № 1063-XIV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063-14#Text> (дата звернення: 28.07.2022).

9. Реформування молодіжної політики відповідно до сучасних запитів молоді та держави : Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2012– 2021 років) / гол. ред. колег.: Т. В. Бондар. та ін. Київ : ТОВ «Ройлайд», 2021. 100 с.

9. Додаткові ресурси (за наявності)

Електронний курс на сайті: <https://elearning.kubg.edu.ua>